

LIIKENNEVALIOKUNNAN MIETINTÖ 11/2002 vp

Hallituksen esitys laiksi tieliikennelain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 4 päivänä syyskuuta 2002 lähettänyt liikennevaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laiksi tieliikennelain muuttamisesta (HE 103/2002 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- hallitusneuvos Jarmo Hirsto ja vanhempi hallitussihteeri Anna-Liisa Tarvainen, liikenne- ja viestintäministeriö
- johtava kihlakunnansyyttäjä Matti Tolvanen, Joensuun kihlakunnan syyttäjänvirasto

- toimitusjohtaja Matti Järvinen, Liikenneturva.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- oikeusministeriö
- sisäasiainministeriö
- opetusministeriö
- sosiaali- ja terveysministeriö
- Ajoneuvohallintokeskus
- Kuluttajavirasto
- Liikennevakuutuskeskus
- Työterveyslaitos
- Suomen Kuntaliitto
- Suomen Motoristit ry
- Suomi pyöräilee 2002.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan tieliikennelakiin säännöstä, jonka mukaan polkupyöräilijän ja polkupyörän matkustajan on ajon aikana yleensä käytettävä kypärää.

Tieliikennelain mukaista jalankulkijan heijastimen käyttösäännöstä ehdotetaan laajennettavaksi niin, että jalankulkijan olisi yleensä käytettävä heijastinta pimeän aikana tiellä liikkuttaessaan riippumatta tievalaistuksesta ja siitä, millä tien osalla jalankulkija liikkuu.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan, että tieliikennelain säännös, jolla määrätään suojakypärän käyttövelvollisuus eräissä moottorikäyttöisissä ajoneuvoissa, koskisi myös alle 15-vuotiaasta matkustajaa.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun se on hyväksytty ja vahvistettu ottaen huomioon asian tiedottamiseen tarvittava aika.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä muuttamattomana seuraavin huomautuksin.

Hallituksen esityksessä todetaan, että lain muutoksella arvioidaan olevan myönteinen vaikutus liikenneturvallisuuteen siten, että sekä suojakypärän että heijastimen käyttö liikenteessä lisääntyy. Käytön oletetaan lisääntyvän siitä huolimatta, että suojakypärän tai heijastimen käyttämättä jättämisestä ei rangaistaisi.

Valiokunta korostaa, että ehdotettuja säännöksiä tulee tukea oikean tiedotuksen avulla, koska liikenneturvallisuustyössä tulee käyttää tiedotusta ja valistusta apukeinona asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella liikennevaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana.

Helsingissä 11 päivänä lokakuuta 2002

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Erkki Pulliainen /vihr	Raimo Mähönen /sd
vpj.	Annika Lapintie /vas	Tero Mölsä /kesk
jäs.	Klaus Bremer /r	Markku Rossi /kesk
	Jyri Häkämies /kok	Ismo Seivästö /kd
	Erkki Kanerva /sd	Timo Seppälä /kok
	Saara Karhu /sd (osittain)	Harry Wallin /sd
	Marjukka Karttunen /kok	Lasse Virén /kok
	Risto Kuisma /sd	Raimo Vistbacka /ps.
	Eero Lämsä /kesk	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Mika Boedeker.

VASTALAUSE

Hallituksen esitys on täysin ala-arvoinen. Laki, joka vain suosittelee turvavarusteen käyttöä ilman minkäänlaista rangaistusmääritystä, ei ole vain yhtä tyhjän kanssa, vaan voi johtaa vakaviin vakuutusoikeudellisiin ongelmiin. Liikenneturvallisuuden kuuluvien suositusluontoisten ohjeiden toteutus on haaste liikenneministeriön, Liikenneturvan, Tiehallinnon ym. tiedotustoitinnalle. Se ei kuulu lainsäädäntöön.

Selvityksen mukaan keskimäärin yhden ihmisen liikennekuolema vuodessa matkapuhelimen käytöstä johtuen katsottiin riittäväksi perusteeksi säätää laki nk. hands free -laitteiston pakollisuudesta.

Selvitysten mukaan 12—15 jalankulkijaa vuodessa olisi pelastunut kuolemalta, jos he olisivat käyttäneet heijastinta. Hallituksen esitys ei kuitenkaan pitänyt sitä riittävänä perusteena heijastinpakon säätämiseksi lailla. Lisäksi hallituksen esityksessä suositellaan heijastimen käyttöä vain pimeällä, johon valiokunta on yhtynyt välittämättä erittäin painavista asiantuntijalausunnoista.

Yhdyn täysin Rahtarit ry:n, Suomen Taksiliiton ja Ajoneuvohallintokeskuksen asiantuntijalausuntoihin siitä, että heijastimen käyttö on ratkaisevan tärkeää paitsi pimeällä, myös silloin, kun näkyvyys muusta syystä on heikentynyt, kuten esimerkiksi hämärän aikana, kun valaistus on riittämätön, sumussa, lumipyryssä ja vastavissa olosuhteissa. Tämä olisi pitänyt huomioida valiokunnan perusteluissa.

Liikennekuoleman tai loukkaantumisen tuottaminen ulkopuoliselle on henkisesti elinikäinen rangaistus ajoneuvon kuljettajalle. Jalankulkijan ja pyöräilijän vastuu omasta turvallisuudestaan olisi korostunut oikeudenmukaisesti, jos valiokunta olisi hyväksynyt perusteluihin Rahtarit ry:n ehdottaman periaatteen: "Mikäli heijastinta ei ole käytettävissä, jalankulkijan on noudatettava erityistä varovaisuutta liikenteessä". Valitettavasti tämäkään ei kelvannut valiokunnalle edes perusteluihin.

Perusteluissa olisi tullut erikseen mainita, että rullalautailijat, rullaluistelijat ja rullahiihtäjät rinnastetaan jalankulkijoihin.

Helsingissä 11 päivänä lokakuuta 2002

Klaus Bremer /r